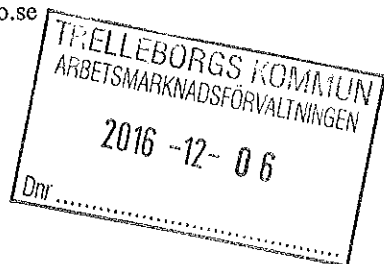

Avdelning syd
Rolf Köhler
Rolf.Kohler@ivo.se

Arbetsmarknadsnämnden Trelleborg
Trelleborgs kommun
231 83 Trelleborg

Ärendet

Tillsyn av Arbetsmarknadsnämndens myndighetsutövning gällande ensamkommande barn i Trelleborg

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet med kritik mot nämnden för brister i planering och uppföljning av placerade barn och unga

Skälen för beslutet

IVO BEDÖMER ATT NÄMNDENS PLANERINGAR FÖR PLACERADE BARN OCH UNGA HAR BRISTER OCH BÖR UTVECKLAS

Nämnden använder något de kallar för uppdrag istället för vårdplaner och etableringslinje istället för genomförandeplan. Generellt både för nämndens uppdrag och etableringslinjer är att de ofta saknar information om eventuella externa insatser, barnet eller den unges och den gode mannens syn på planeringarna och hur barnet eller den unges kontakter med gode män och umgänge med andra närstående ska ordnas. Etableringslinjerna saknar också information om hur och när kontakter med den av nämnden särskilt utsedde socialsekreteraren ska ske och hur etableringslinjen ska följas upp.

Vid inspektionen saknades två planer för barnet eller den unges vård och en plan för barnet eller den unges genomförande av vården i de fem granskade ärendena.

- Av 11 kap. 3 § SoL framgår det att när någon behöver vårdas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem ska en plan upprättas för den vård som socialnämnden avser att anordna (vårdplan).

För barn och unga som vårdas i ett hem för vård eller boende (HVB), stödboende eller familjehem ska en plan upprättas över hur vården ska genomföras (genomförandeplan).

Vård- och genomförandeplanen ska även uppta åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för.

- Av 5 kap. 1 a § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF framgår det att en vårdplan enligt 11 kap. 3 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) ska, om det inte möter särskilda hinder, beskriva
  1. de särskilda insatser som behövs,
  2. det sätt på vilket den unges umgänge med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående ska ordnas,
  3. målet med vården, och
  4. den vårdbehövandes och, i fråga om barn, även hans eller hennes vårdnadshavares syn på den planerade vården.

En genomförandeplan enligt 11 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen ska, om det inte möter särskilda hinder, beskriva

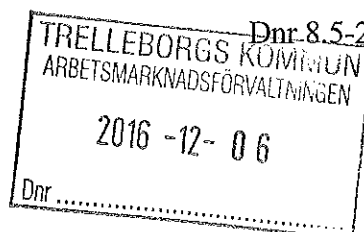
1. målet med de särskilda insatser som behövs,
  2. när och hur de särskilda insatserna ska genomföras,
  3. när och hur genomförandeplanen ska följas upp,
  4. när och hur den unge ska kunna tillgodogöra sig åtgärder och insatser som andra huvudmän än socialnämnden ansvarar för,
  5. när och hur den unges umgänge med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående ska ordnas,
  6. när och hur den unge ska ha kontakt med socialnämnden, och
  7. den unges och, i fråga om barn, hans eller hennes vårdnadshavares syn på genomförandet av den planerade vården
- Av 7 kap. 3 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende framgår att det av genomförandeplanen ska framgå vilka åtgärder som planeras för att barnet eller den unge vid behov ska få stöd i umgänget med föräldrar, syskon och andra närstående.

Av regeringens proposition 2006/07:129 framgår bl.a. att

- Vårdplanen redovisar de övergripande målen med en placering och ska ta upp åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för.
- För att tydliggöra för samtliga som är berörda vid genomförandet av en planerad insats hur den skall genomföras och vilka delmål som ska uppnås är det angeläget att nämnden även upprättar en plan för detta.

IVO BEDÖMER ATT NÄMNDENS UPPFÖLJNING AV PLACERADE BARN OCH UNGA HAR BRISTER OCH BÖR UTVECKLAS

När ensamkommande barn har anvisats till kommunen de senaste åren så har många av dem placerats i något av kommunens HVB för ensamkommande barn omgående. Utredning inleds direkt på myndighetenheten men det kan ta upp till tre månader innan barnet får träffa handläggaren som också är den av nämnden särskilt utsedd

socialsekreteraren tills utredningen är klar. Nämnden använder inte begreppet särskilt utsedd socialsekreterare eller barnsekreterare utan kallar denne för handläggare ensamkommande barn.

Under de första månaderna i boendet kartläggs barnet av boendepersonal och arbetsmarknadssekreterare och en planering om barnets etablering i samhället utformas. När kartläggningen, av handläggare ensamkommande barn, är bedömd som rimlig träffar handläggaren barnet för att fastställa etableringslinjen, avsluta utredningen och utforma ett uppdrag till boendet. Enligt nämndens rutiner räcker det med ett utredningssamtal. Därefter flyttas ansvaret som särskilt utsedd socialsekreterare över till den handläggare som har ansvar för uppföljning av det placerade barnet. Av nämndens rutiner framgår att myndighetsenhetens roll är att följa ungdomen på avstånd.

Handläggaren hade vid inspektionen ansvar för att följa upp 76 placerade barn och unga och hade som rutin att ha samtal med de barn och unga som skrivit upp sig på en lista när handläggaren besökte HVB var tredje månad. I tre av de fem granskade ärendena hade inte handläggaren haft enskilda samtal med barnet eller den unge på det HVB där det var placerat. Samtal med barnet eller den unge hade hållits tillsammans med andra och på andra ställen. I ett av de granskade ärendena hade inget enskilt samtal hållits.

När rollen som särskilt utsedd socialsekreterare förflyttas och barnet eller den unge följs upp på detta sätt är risken stor att barnet eller den unge inte får det förtroende som behövs för att våga berätta för handläggaren om svårigheter. När också ansvaret läggs på barnet eller den unge att signalera ifall hen behöver samtala med handläggaren är risken stor att de ungdomar som verkligen behöver hjälp inte uppmärksammas.

- Av 6 kap. 7 b § socialtjänstlagen (2001:453), SoL framgår det att socialnämnden noga ska följa vården av de barn och unga som vårdas i ett familjehem, jourhem, stödboende eller HVB främst genom
  1. regelbundna personliga besök i det hem där barnet eller den unge vistas,
  2. enskilda samtal med barnet eller den unge,
  3. samtal med den eller dem som tagit emot barnet eller den unge i sitt hem, och
  4. samtal med vårdnadshavarna.

Socialnämnden ska särskilt uppmärksamma barnets eller den unges hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående

- Av 6 kap. 7 c § SoL framgår att det vid vård i familjehem, stödboende eller i ett HVB ska finnas en av socialnämnden

särskilt utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet eller den unge.

Socialsekreteraren ska besöka barnet eller den unge regelbundet i den omfattning som är lämplig utifrån barnets eller den unges behov och önskemål

Av regeringens proposition 2012/13:10 framgår bl.a. att:

- uppföljning är en förutsättning för att uppdaga eventuella missförhållanden i det hem där barnet eller den unge är placerat
- det är viktigt att relationen mellan barnet eller den unge och socialsekreteraren är god
- det som regel krävs att det finns en tät och kontinuerlig kontakt mellan barnet eller den unge och socialsekreteraren för att de med förtroende ska kunna vända sig till socialsekreteraren om problem uppstår och de inte mår väl

*IVO BEDÖMER ATT NÄMNDENS ÖVERVÄGANDEN AV OM
VÅRDEN FORTFARANDE BEHÖVS HAR BRISTER OCH BÖR
UTVECKLAS*

De överväganden som handläggaren gör bygger på kartläggning som boendepersonalen gör kvartalsvis. Övervägandet innehåller fem mätvärden på etableringsprocessen (skola/arbete, boende, hälsa, ekonomi, kommunikation & konflikthantering) samt en slutsumma. Ibland framgår det av övervägandet att barnet eller den unge ska få extra samtal av något slag under den fortsatta vården. Det framgår sällan vem som ska utföra samtalen. Inget av de överväganden IVO hittade vid inspektionen i de fem granskade ärendena innehöll någon beskrivning över hur vården bör inriktas och utformas.

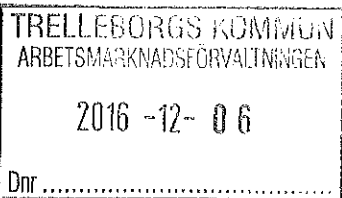
- Av 6 kap 8 § SoL framgår att vårdas ett barn med stöd av denna lag i ett annat hem än det egna, ska socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs och hur vården bör inriktas och utformas.

Underlag

• Rutiner för handläggningen	2016-09-21
• Protokoll från dokumentationsgranskning	2016-09-28
• Protokoll från intervju med handläggare	2016-09-29
• Protokoll från intervju med chefer	2016-09-29
• Processernas ansvarsområde	2016-09-29

Ytterligare information

IVO genomförde en föranmäld inspektion på Arbetsmarknadsförvaltningen i Trelleborg den 28 och den 29

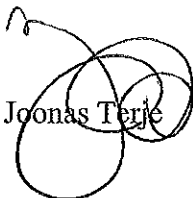
september 2016. Den första dagen granskade IVO fem akter från ungdomar som var eller hade varit placerade i något av nämndens HVB för ensamkommande barn. En av dem hade hunnit flytta till en av nämndens träningslägenheter.

Det som föranlett denna tillsyn är dels att IVO har identifierat myndighetsutövning inom socialtjänsten som ett riskområde. IVO har också sedan flera år tillbaka, vid tillsyn av nämndens HVB för ensamkommande barn, fått information om att de så kallade etableringslinjerna som nämnden använder sig av frångår det som lag, socialtjänstförordning och föreskrift anger att en plan för vårdens genomförande ska innehålla. IVO har då uppmärksammat nämnden på detta. Ungdomar i nämndens HVB har vid några tillfällen framfört att de har dålig kontakt med sina handläggare. Även klagomål från nämndens personal har i år inkommit till IVO om dessa brister.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Joonas Terje. I den slutliga handläggningen har inspektören Catharina Nilsson deltagit. Inspektören Rolf Köhler har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Joonas Terje

Rolf Köhler

